

ELEMENTI I KRITERIJI VREDNOVANJA

Školska godina: 2026/2027.

NASTAVNI PREDMET:	Filozofija		
RAZRED:	4. a, 4. b, 4. c		
SATI GODIŠNJE:	64	SATI TJEDNO:	2
PREDMETNI NASTAVNIK:	Zlatko Gavran		
ZVANJE I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA:	sveučilišni magistar edukacije hrvatskoga jezika i književnosti i sveučilišni magistar edukacije filozofije		

CILJ / SVRHA UČENJA PREDMETA:

(cilj koji će se postići, što će učenici naučiti, koje će se sposobnosti kod učenika razvijati te odgojna vrijednost – proizlazi iz okvirnoga plana i programa rada pojedinoga predmeta)

Učenici će se upoznati s pojedinim filozofima i filozofijskim disciplinama.

Učenici će upoznati osnovne pojmove vezane uz etiku, metafiziku, antropologiju, gnoseologiju i filozofiju znanosti.

Učenici će razviti analitičko i sintetičko mišljenje te će znati povezati određena znanja. Učenici će moći analizirati i uspoređivati sadržaje i tekstove iz antičke, srednjovjekovne, novovjekovne i suvremene filozofije.

Učenici će se upoznati sa stavovima filozofa kao što su Platon, Aristotel, Epikur, Aurelije Augustin, Toma Akvinski, Descartes, Locke, Hume, Kant, Nietzsche, Popper, Maritain i dr.

Učenici će razviti kritičko mišljenje i stavove, moći će kritički čitati i slušati (analizirati, interpretirati, kontekstualizirati te uspoređivati filozofijske i druge tekstove).

Učenici će moći saslušati, razumjeti te kritički prihvatiti i opovrgnuti tuđe stavove, odnosno njegovati pluriperspektivnost i cjelovit pristup rješavanju problema.

Učenici će razviti argumentacijske vještine (logičke, hermeneutičke i retoričke) te prezentacijske vještine (jasnoća i uvjerljivost).

Učenici će razviti samosvijest, odnosno osvijestiti svoje misaone procese i svoje postojanje.

Učenici će razviti refleksivnost, odnosno moći će razumjeti i analizirati svoje misaone procese.

Elementi vrednovanja i ocjenjivanja:

1. Poznavanje filozofskih pojmova i sustava	Vrednuje se putem pismenih provjera učeničkih postignuća (zadaci objektivnoga tipa), usmenih provjera, eseja i učeničkih izlaganja (prezentacija). Vrednuju se poznavanje, razumijevanje i analiziranje filozofskih pojmova, koncepcija i sustava.
2. Filozofska analiza i argumentacija	Vrednuje se putem eseja. Vrednuju se razumijevanje filozofskih problema te odgovarajućih argumenata i protuargumenata, primjenjivanje filozofskih pojmova, koncepcija i sustava pri filozofskoj analizi i argumentaciji, analiziranje argumenata i protuargumenata te evaluiranje filozofskih pojmova, koncepcija i sustava, argumenata i protuargumenata.

Kriteriji vrednovanja i ocjenjivanja:

Poznavanje filozofskih pojmova i sustava	
Nedovoljan (1)	Učenik ne može prepoznati, imenovati, navesti, nabrojati, definirati, opisati, objasniti i smjestiti filozofske pojmove, koncepcije i sustave u odgovarajući kontekst.
Dovoljan (2)	Učenik može prepoznati, imenovati, navesti, nabrojati, definirati, opisati, objasniti i smjestiti filozofske pojmove, koncepcije i sustave u odgovarajući kontekst.
Dobar (3)	Učenik može prepoznati, imenovati, navesti, nabrojati, definirati, opisati, objasniti i smjestiti filozofske pojmove, koncepcije i sustave u odgovarajući kontekst te dati primjer pri objašnjavanju i opisivanju filozofskih pojmova, koncepcija i sustava.
Vrlo dobar (4)	Učenik može prepoznati, imenovati, navesti, nabrojati, definirati, opisati, objasniti i smjestiti filozofske pojmove, koncepcije i sustave u odgovarajući kontekst, može dati primjer pri objašnjavanju i opisivanju filozofskih pojmova, koncepcija i sustava te može usporediti filozofske pojmove, koncepcije i sustave.

Odličan (5)	Učenik može prepoznati, imenovati, navesti, nabrojati, definirati, opisati, objasniti i smjestiti filozofske pojmove, koncepcije i sustave u odgovarajući kontekst, može dati primjer pri objašnjavanju i opisivanju filozofskih pojmova, koncepcija i sustava te može usporediti i razlikovati filozofske pojmove, koncepcije i sustave.
--------------------	---

Filozofska analiza i argumentacija	
Nedovoljan (1)	Učenik ne može navesti ni opisati argumente i protuargumente, ne može upotrijebiti filozofske pojmove, koncepcije i sustave pri filozofskoj analizi i argumentaciji, ne može predložiti rješenje problema, ne može usporediti i vrednovati filozofske pojmove, koncepcije i sustave, argumente i protuargumente.
Dovoljan (2)	Učenik može navesti i opisati argumente i protuargumente, može upotrijebiti filozofske pojmove, koncepcije i sustave pri filozofskoj analizi i argumentaciji, može predložiti rješenje problema te usporediti i vrednovati filozofske pojmove, koncepcije i sustave, argumente i protuargumente.
Dobar (3)	Učenik može navesti, opisati i objasniti argumente i protuargumente, može primijeniti filozofske pojmove, koncepcije i sustave pri filozofskoj analizi i argumentaciji, može analizirati, usporediti i vrednovati filozofske pojmove, koncepcije i sustave, argumente i protuargumente te može reći zašto zastupa određeni stav.
Vrlo dobar (4)	Učenik može navesti, opisati i objasniti argumente i protuargumente, može primijeniti filozofske pojmove, koncepcije i sustave pri filozofskoj analizi i argumentaciji, može citirati autore pri filozofskoj analizi i argumentaciji, može analizirati, usporediti, razlikovati, preispitati i vrednovati filozofske pojmove, koncepcije i sustave, argumente i protuargumente te može reći zašto zastupa određeni stav.
Odličan (5)	Učenik može navesti, opisati i objasniti argumente i protuargumente, može dati primjer pri filozofskoj analizi i argumentaciji, može primijeniti filozofske pojmove, koncepcije i sustave pri filozofskoj analizi i argumentaciji, može citirati autore pri filozofskoj analizi i argumentaciji, može analizirati, usporediti, razlikovati, preispitati i vrednovati filozofske pojmove, koncepcije i sustave, argumente i protuargumente te može reći zašto zastupa određeni stav.

Tablica za vrednovanje eseja:

A. POZNAVANJE ZADANIH KLJUČNIH POJMOVA Svaki se pojam boduje zasebno prema priloženoj ljestvici.		
Učenik ispravno i u potpunosti definira traženi pojam.		2 boda
Učenik ispravno definira traženi pojam, ali je definicija nepotpuna, tj. djelomična.		1 bod
Učenik ne definira traženi pojam ili ga pogrešno definira.		0 bodova
B. RAZUMIJEVANJE PROBLEMA (RAZRADA ZADANIH PROBLEMA, TJ. SMJERNICA) Svaki se odgovor na zadanu smjernicu boduje zasebno prema priloženoj ljestvici.		
Učenik u eseju u potpunosti objašnjava problem (u potpunosti odgovara na smjernicu), i to tako da se u njegovu objašnjenju ne može pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje problema.		2 boda
Učenik u eseju djelomično objašnjava problem (djelomično odgovara na smjernicu) ili je objašnjenje djelomično pogrešno.		1 bod
Učenik u eseju uopće ne objašnjava zadani problem, odnosno uopće ne odgovara na zadanu smjernicu ili potpuno pogrešno na nju odgovara.		0 bodova
C. ARTIKULACIJA		
Funkcionalna trodijelna struktura:		2 boda /
a) u uvodnome se dijelu iznosi jasno formulirana teza / u uvodnome dijelu nije jasno formulirana teza;		0 bodova
b) u središnjemu se dijelu iznose argumentacija i kritička analiza protuargumentacije / u središnjemu dijelu nije iznesena argumentacija i kritička analiza protuargumentacije ili ti elementi središnjega dijela eseja nisu logično povezani;		2 boda /
c) u završnome se dijelu iznosi zaključak koji slijedi iz prethodnih dijelova / u završnome se dijelu ne iznosi zaključak koji slijedi iz prethodnih dijelova.		0 bodova
Izostanak funkcionalne trodijelne strukture.		0 bodova
D. ARGUMENTACIJA		
D. 1	Argumenti u potpunosti potkrepljuju tezu.	4 boda
	Argumenti djelomično potkrepljuju tezu (djelomična konkluzivnost) ili je argumentacija djelomično pogrešna.	2 boda
	Argumenti uopće ne potkrepljuju tezu ili su kontradiktorni.	0 bodova
D. 2	Argumenti su jasno artikulirani i dobro obrazloženi.	2 boda

D. 3	Argumenti su djelomično jasno artikulirani i/ili djelomično dobro obrazloženi.	1 bod
	Argumenti nisu jasno artikulirani i dobro obrazloženi.	0 bodova
	Protuargumenti su točno i jasno prezentirani, analizirani i evaluirani.	4 boda
	Protuargumenti su navedeni, no analiza i evaluacija jest pojednostavnjena i/ili djelomično pogrešna.	2 boda
	Izostanak odgovarajućih protuargumenata.	0 bodova
E. POTKREPA		
E. 1	Potpuno točni navodi iz polaznih tekstova.	4 boda
	Djelomično točni ili nepotpuni navodi iz polaznih tekstova.	2 boda
	Potpuni izostanak ili potpuna netočnost navoda iz polaznih tekstova.	0 bodova
E. 2	Iznose se i temeljito analiziraju relevantni primjeri s obzirom na postavljenu tezu eseja i izvedenu argumentaciju.	6 bodova
	Iznose se relevantni primjeri, no njihova je analiza skromna i/ili pojednostavnjena.	4 boda
	Iznose se primjeri koji nisu posve relevantni s obzirom na postavljenu tezu eseja i argumentaciju.	2 boda
	Iznose se potpuno irelevantni primjeri ili nije iznesen nijedan primjer.	0 bodova

Bodovi postignuti u odjeljku A rezultiraju ocjenom iz prvoga elementa vrednovanja (poznavanje filozofskih pojmova i sustava), a bodovi postignuti u odjeljcima B, C, D i E rezultiraju ocjenom iz drugoga elementa vrednovanja (filozofska analiza i argumentacija).

Tablica za vrednovanje učeničkih prezentacija i izlaganja:

PRVI SLAJD	
Sadrži naslov, ime i prezime autora te razred.	2 boda
Sadrži naslov, ali nema imena i prezimena autora ili razreda.	1 bod
Nema naslova, ni imena i prezimena autora, ni razreda.	0 bodova
SADRŽAJ GLAVNOGA DIJELA PREZENTACIJE	
Sadržaj glavnoga dijela prezentacije u skladu je sa svim zadanim uputama.	6 bodova
Sadržaj glavnoga dijela prezentacije djelomično je u skladu sa zadanim uputama.	3 boda
Sadržaj glavnoga dijela prezentacije nije povezan sa zadanim uputama.	0 bodova
FOTOGRAFIJE/ILUSTRACIJE/GRAFIKONI	
Fotografije/ilustracije/grafikoni služe pojašnjavanju teksta prezentacije.	2 boda

Fotografije/ilustracije/grafikoni ne služe pojašnjavanju teksta prezentacije.	1 bod
Nema nijedne fotografije/ilustracije/grafikona.	0 bodova
PITANJA ZA PONAVLJANJE	
Na kraju prezentacije nalazi se barem 5 pitanja za ponavljanje.	2 boda
Na kraju prezentacije nalazi se manje od 5 pitanja za ponavljanje.	1 bod
Na kraju prezentacije nema nijednoga pitanja za ponavljanje.	0 bodova
POPIS LITERATURE	
Na kraju prezentacije nalazi se popis literature koji je u potpunosti u skladu s uputama.	2 boda
Na kraju prezentacije nalazi se popis literature koji je djelomično u skladu s uputama.	1 bod
Na kraju prezentacije nema popisa literature.	0 bodova
TRANSPARENTNOST I POŠTIVANJE INTELEKTUALNOGA VLASNIŠTVA	
Na prezentaciji je naveden svaki izvor i literatura koji su iskorišteni za izradu prezentacije i za izlaganje.	4 boda
Na prezentaciji nije naveden svaki izvor ili literatura koji su iskorišteni za izradu prezentacije i za izlaganje.	2 boda
Na prezentaciji nije naveden nijedan izvor ili literatura koji su iskorišteni za izradu prezentacije i za izlaganje.	0 bodova
PRAVOPISNO-GRAMATIČKA TOČNOST	
Prezentacija je gramatički i pravopisno potpuno točno napisana.	2 boda
Prezentacija sadrži najviše 4 pravopisne ili gramatičke pogreške.	1 bod
Prezentacija sadrži više od 5 pravopisnih ili gramatičkih pogrešaka.	0 bodova
POZNAVANJE I RAZUMIJEVANJE ZADANIH POJMOVA	
Učenik tijekom izlaganja navodi te točno i razumljivo objašnjava zadane pojmove.	6 bodova
Učenik tijekom izlaganja navodi zadane pojmove, ali ih objašnjava djelomično točno ili djelomično razumljivo.	3 boda
Učenik tijekom izlaganja ne navodi zadane pojmove ili ih objašnjava potpuno netočno ili potpuno nerazumljivo.	0 bodova
SAMOSTALNOST U IZLAGANJU	
Učenik potpuno samostalno izlaže ili se tijekom izlaganja vrlo rijetko koristi bilješkama, monitorom ili platnom.	8 bodova
Učenik često gleda u bilješke, monitor ili platno.	4 boda
Učenik većinu vremena ili cijelo vrijeme gleda u bilješke, monitor ili platno.	0 bodova

Bodovni prag za esej:

1. POZNAVANJE FILOZOFSKIH POJMOVA I SUSTAVA	
0–49,99%	nedovoljan (1)
50–59,99%	dovoljan (2)
60–74,99%	dobar (3)
75–89,99%	vrlo dobar (4)
90–100%	odličan (5)
2. FILOZOFSKA ANALIZA I ARGUMENTACIJA	
0–49,99%	nedovoljan (1)
50–59,99%	dovoljan (2)
60–74,99%	dobar (3)
75–89,99%	vrlo dobar (4)
90–100%	odličan (5)

Bodovni prag za pismene provjere te učeničke prezentacije i izlaganja:

0–49,99%	nedovoljan (1)
50–59,99%	dovoljan (2)
60–74,99%	dobar (3)
75–89,99%	vrlo dobar (4)
90–100%	odličan (5)

Plan esaja i pismenih provjera:

	Broj nastavne jedinice	Okvirni termin pisanja
1. pismena provjera	2–17	Studen
2. pismena provjera	21–31	Siječanj
Esej	35–46	Ožujak

Pismene provjere znanja i esej upisuju se u e-Dnevnik i najavljuju barem dva tjedna prije njihove provedbe. Ako učenik nije bio prisutan na pismenoj provjeri znanja ili eseju na datum upisan u e-Dnevnik, učenik će pisati pismenu provjeru ili esej kada se sljedeći put pojavi na satu. Učenik koji je dobio ocjenu „nedovoljan“ iz pismene provjere znanja ili određenoga elementa eseja piše ispravak

pismene provjere ili eseja u tjednu nakon analize pismene provjere ili eseja. Ako učenik opet dobije ocjenu „nedovoljan“, ponovno piše ispravak, i to u terminu koji dogovori s nastavnikom, a ocjena „nedovoljan“ iz ispravka ne upisuje u e-Dnevnik, već se u e-Dnevnik unosi bilješka da je učenik ponovno dobio ocjenu „nedovoljan“, i tako svaki put dok god ne napiše ispravak pismene provjere ili eseja za prolaznu ocjenu. Učenik koji nije zadovoljan prolaznom ocjenom iz pismene provjere znanja ili eseja može pisati ispravak u terminu koji dogovori s nastavnikom. Ako pritom učenik dobije istu ili nižu ocjenu, ta se ocjena ne upisuje u e-Dnevnik, ali će se u e-Dnevnik unijeti bilješka o toj ocjeni.

Usmene provjere znanja mogu se provoditi na svakome satu bez najave. Učenik koji iz usmene provjere dobije ocjenu „nedovoljan“, nije dužan ispravljati tu ocjenu, ali ju može ispravljati u terminu koji dogovori s nastavnikom. Ako učenik ponovno dobije ocjenu „nedovoljan“, ta se ocjena ne upisuje u e-Dnevnik, ali će se u e-Dnevnik unijeti bilješka da je učenik ponovno dobio ocjenu „nedovoljan“. Učenik koji nije zadovoljan prolaznom ocjenom iz usmene provjere može ispravljati ocjenu u terminu koji dogovori s nastavnikom. Ako pritom učenik dobije istu ili nižu ocjenu, ta se ocjena ne upisuje u e-Dnevnik, ali će se u e-Dnevnik unijeti bilješka o toj ocjeni.

Učeničke prezentacije i izlaganja moraju biti pozitivno ocijenjene. Učenik koji dobije ocjenu „nedovoljan“ iz prezentacije i izlaganja može ju ispraviti usmenom provjerom znanja o svojoj nastavnoj temi, i to u terminu koji dogovori s nastavnikom. Ako učenik ponovno dobije ocjenu „nedovoljan“, ta se ocjena ne upisuje u e-Dnevnik, ali će se u e-Dnevnik unijeti bilješka da je učenik ponovno dobio ocjenu „nedovoljan“, i tako svaki put dok god ne ispravi ocjenu „nedovoljan“. Učenik koji nije zadovoljan prolaznom ocjenom iz prezentacije i izlaganja može ispravljati ocjenu usmenom provjerom znanja o svojoj nastavnoj temi, i to u terminu koji dogovori s nastavnikom. Ako pritom učenik dobije istu ili nižu ocjenu, ta se ocjena ne upisuje u e-Dnevnik, ali će se u e-Dnevnik unijeti bilješka o toj ocjeni.

ZAKLJUČNA OCJENA NA KRAJU NASTAVNE GODINE

Temelji se na svim upisanim ocjenama (uključujući neispravljene ocjene, ispravljene ocjene i one kojima su ispravljene; npr. ako je učenik ispravio ocjenu „nedovoljan“ ocjenom „vrlo dobar“, uzimaju se u obzir i ocjena „nedovoljan“ i ocjena „vrlo dobar“) te bilješkama o učeniku koje se vode tijekom cijele nastavne godine. Svaki element vrednovanja jednako je vrijedan pri utvrđivanju zaključne ocjene. Da bi se učeniku mogla zaključiti prolazna ocjena, učenik mora imati aritmetičku sredinu svih upisanih ocjena barem 1,50. Ako je potrebno, mogu se organizirati i konzultacijski sastanci učenika s nastavnikom radi pružanja podrške pri učenju. Tijekom cijele nastavne godine vode se bilješke o učenikovu sudjelovanju i kvaliteti sudjelovanja na satu te o uloženoj trudu (formativno vrednovanje), ali i o učenikovu odnosu prema obvezama. Pod sudjelovanjem na satu podrazumijevaju se vođenje bilježaka u bilježnicu tijekom nastavnikova izlaganja, odgovori na postavljena pitanja tijekom poučavanja, samostalno postavljanje pitanja nastavniku vezanih uz pojašnjenje ili dublji uvid u temu koja se obrađuje na satu, razgovor odnosno rasprava s ostalim učenicima i nastavnikom o temi koja se obrađuje na satu te posebna zapažanja učenika tijekom individualnoga rada, grupnoga rada i tijekom prezentacije odnosno izlaganja svoje nastavne teme. Ako učenik zanemaruje, izbjegava ili na drugi način odbija izvršavati svoje obveze, o tome se vode bilješke u e-Dnevniku. Ako je učenik uhvaćen u prepisivanju ili drugome obliku varanja tijekom usmene provjere, pismene provjere ili eseja, dobiva odgovarajuću ocjenu s obzirom na pokazanu usvojenost znanja ili ostvaren broj bodova do trenutka u kojemu je uhvaćen da prepisuje ili na drugi način vara (npr. ako je u trenutku u kojemu je uhvaćen da prepisuje ili na drugi način vara napisao pismenu provjeru ili određeni element eseja za ocjenu „dobar“, dobiva ocjenu „dobar“; isto vrijedi za usmenu provjeru – ako je učenik do trenutka u kojemu je uhvaćen da na bilo koji način vara pokazao usvojenost znanja za ocjenu „dovoljan“, dobit će ocjenu „dovoljan“). Ako učenik do kraja nastavne godine nije ispravio ocjene koje je morao ispraviti (ocjene iz svih pismenih provjera, eseja i prezentacije), zaključuje mu se ocjena u skladu s aritmetičkom sredinom svih upisanih ocjena tijekom cijele nastavne godine.

Ako je učenik nakon 1. polugodišta, odnosno tijekom 2. polugodišta značajno napredovao u ocjenama, sudjelovanju na satu, kvaliteti sudjelovanja na satu i odnosu prema obvezama te ako je uložio vidno veći trud, može mu se iznimno zaključiti viša ocjena bez obzira na aritmetičku sredinu svih upisanih ocjena tijekom cijele nastavne godine.

Ako je učenik nakon 1. polugodišta, odnosno tijekom 2. polugodišta značajno nazadovao u ocjenama, sudjelovanju na satu, kvaliteti sudjelovanja na satu i odnosu prema obvezama te ako je uložio vidno manji trud, nastavnik mu može zaključiti ocjenu u skladu s aritmetičkom sredinom svih upisanih ocjena tijekom cijele nastavne godine.